

Muutamia pikkupiirteitä rovasti Sergei Solntsevistä.

Suomen kreikkalaiskatolisen kirkon johtajista viimeisten vuosikymmenien aikana kohoavat päätään muita pitemmiksi rovastien Sergei Okulovin ja Sergei Solntsevin hahmot. Seuraavassa kirjoituksessa esitämme muutamia pikkupiirteitä Sergei Solntsevistä.

Solntsev oli syntynyt Ilomantsissa 17. 7. 1867. Suoritettuaan Pietarin hengellisen seminaarin (pappis-seminaarin) oppimäärän hän oli aluksi Vaasan kreikkalaisen seurakunnan kirkkoherrana muutamia vuosia ja tuli 1897 uskonnon opettajaksi Sortavalan seminaariin, jota virkaa hän hoiti kuolemaansa saakka, vuoteen 1933.

"Ukko Solntsev" oli tavallista kookkaampi mies, ehkä 180 sentin pituinen ja hänen painonsa täytyi olla 120 kilon seuduilla. Kun hän vielä vanhanakin oli suora ja ryhdikäs, sai sen vaikutelman, että ukko yhtä hyvin olisi sopinut divisioonanpäälliköksi kuin uskonnonopettajaksi. Tätä vaikutelmaa tehosti vielä sekin, että hänen äänivaransa olivat huomattavan voimakkaat.

Kun Solntsev lukukausien aikana jokaisena arki-aamuna verkalleen kulki seminaarille kaupungin toiselta laidalta, erottui hän melkein pä kaikista muista, jotka Sortavalan idyllisen kaupungin katuja samaan aikaan astelivat. Myöhemmin vuosina vaikea sydänvika hidastutti ukon kulkua niin, että hän melkein "hiihteli" hiljalleen seminaaria kohti, pysähtyen aina vähän väliä tyyntymään huonon "moottoriaan".

Kuten kaikki iättiläiset, oli Solntsev erittäin hyväntahtoinen. Hänen joka-aamuinen kädenpuristuksensa — jota hän ei koskaan unohtanut — oli vilpittömän toverillinen jopa sydämellinen ja tavallisesti hänellä oli jokunen ystävällinen sana siihen liitetynä. Samoin hän oli hyvin lapsirakas. Allekirjoittaneen pieni Maria-tytär piti tapanaan usein odottaa Solntsevia aamuisin hänen tullessaan seminaarille ja siinä seminaarien opettajien sekä oppilaiden kiirehtessä ohi, pieni Maria ja Solntsev olivat lyhyen hetken "hippasilla". Vaikka olisi ollut kuinka kiire, piti ainakin muutama kerta lyödä hippaa.

Solntsev oli itse larsena ollut aika rasavilli ja ymmärsi sen tähden poikiakin sekä heidän poikamaisia kolttosiaan erinomaisesti.

Hän oli niin koleerinen luonne, että sellaista harvoita tapaa. Monien sitä osoittavien pikkutapausten jonkosta tulokoon seuraava kerrotuksi.

Muuan ratakarjalainen oli kenraalikuvernööri Sevniin vaikeina vuosina osoittanut ilmeisiä merkkejä siitä, että hän oli luisumassa pois siitä isänmaallisesta rintamasta, joka niihin aikoihin oli muodostunut perin luiksi. Olimme muutamia kertoja jo Solntsevin kanssa keskustelleet mainitun ratakarjalaisen asiasta. Sattuipa sitten niin, että hän tuli käymään seminaarilla ja pistävtvi opettajahuoneeseen, jossa Solntsevin kanssa istuimme.

Solntsev kysyi heti suoraan, mikä oli tarkoituksena, kun asianomainen oli menetellyt niin ja niin.

Toinen koetti selitellä. Mutta Solntsev purki kaiken patoutuneen harminsä ja — niin nappi kuin olikin — nyrkkiä pöytänsä luvden osoitti, kuinka sopimattomasti toinen oli menetellyt. Asianomainen ei lausunut enää sanaakaan, istui vain ja nojasi päätään käsiinsä. Solntsev oli niin kiihtynyt, ettei aluksi voinut kaataa vettä karahvista lasiin aikoessaan juoda.

Otimme Solntsevin kanssa kolmattakymmentä vuotta osaa samoihin kokouksiin ja niissä huomasi selvästi, kuinka loogillisesti ajatteleva, vakuuttava ja vaikuttava kokous- ja valiokuntamies Solntsev oli. Se mielpide, jota hän edusti, tuli hyvin tavallisesti kokouksen päätökseksi. Mutta koskaan hän ei itsepintaisesti pitänyt kiinni mielipiteestään, jos huomasi jonkin toisen näkökohdan paremmaksi ja oi-

keammaksi. Nämä Solntsevin ominaisuudet aiheuttivatkin sen, että hän oli erittäin suosittu ja arvossa pidetty kokoustovereittensa keskuudessa. Hän tunsi Raja-Karjalan, sen väestön sekä heidän tapansa ja katsantokantansa perinpohjin, ollen siis asiantuntija kaikissa Karjalaa koskevissa kysymyksissä.

Opettajana Solntsev oli asiallinen ja tietorikas. Hänen toimensa oli sikäli erikoinen, että kreikkalaiskatolisten oppilaiden lukumäärä kullakin seminaarin luokalla oli hyvin alhainen — usein ainoastaan 1 tai 2 — ja opetus voi sen tähden helposti muodostua raskaaksi. Mutta Solntsev keskusteli paljon oppilaitensa kanssa ja antoi heidän esittää mielipiteitään, joka oli omansa tuomaan vaihtelua opetustuntien kulkuun.

Hän joutui usein viettämään opettajahuoneessa tunnin jopa parikin odottaessaan seuraavaa tuntiansa. Sellaiset ajat hän aina tutki jotakin hyvää kirjaa. Kerran hän läten käytti pari kuukautta Friedellin Kulttuurihistorian tutkimiseen. "Kyllä tämä on nerokasta, kyllä on nerokasta", hän usein huomautti. Raamatun tuntemisessa hän oli kuin hakuteos. Kysyi melkein mitä tahansa, niin aina hänellä oli vastaus valmiina.

Venäläisen klassillisen kaunokirjallisuuden hän samoin näytti perinpohjin tuntevan ja otti usein esimerkkejä siitä. Samoin hänellä oli tapana venäläisellä sananlaskulla karakterisoida päivän tapauksia. Ne olivat tavallisesti leikkilisiä, joskus hiukan purevia, mutta aina naulan kantaan osuvia.

Solntsev oli syvästi uskonnollinen ja hänen vakauksensa Korkeimman johdosta esim. kansoien elämissä ja kohtaloissa, oli kallionluta. Kun isänmaan kohtalot toisinaan tuntuivat pelottavilta, hän jämerhän, vakuuttavaan tapaansa loi uutta luottamusta sekä tulevaisuususkkoa masentuneisiin mieliin. Oman heimonsakin tulevaisuus kangasti hänen mieleensä lohdullisena ja onnellisena. Solntsevin kaltainen ystävä ja toveri oli vaikeiden vuosien ja vuosikymmenien aikana kullakin arvoisin.

Lukuisina kesinä Solntsev vietti lyhyitä aikoja Valamossa vetäytyen luostarin johtajan luvalla ionnekin erakkolaan viikoksi pariin mietiskelemään. Usein hän tämän kirjoittajalle kuvasi oloaan yksinäisessä skiiitassa sekä erakkoelämän siunausta. Siisäisesti virkistyneenä hän aina sanoi skiiitasta palanneensa.

Kreikkalaiskatolisen kirkkomme itsenäistymisen jälkeen puhkesi kirkossa renivä ajanlaskuriita. Suuri osa Valamon munkkeista sekä muitakin kirkon jäseniä vaati oikeutta yhä edelleen viettää nääsiäistä vanhan ajanlaskun mukaan. Solntsev oli tässä kysymyksessä, samoin kuin yleensä, ehdottoman tinkimätön. "Lakeja ja asetuksia on noudatettava. Mihin joudutaan, jos lähdetään pois laillisuuden luialta pohjalta? Minkä kirkolliskokouksemme sekä maan hallitus ovat päättäneet ja määränneet, siitä ei ole rahtuakaan poikettava", olivat hänen usein toistettuja lauseitaan.

Vaikkei Solntsevin taloudellinen asema koskaan ollut ehdottoman luja, harjoitti hän perheineen suurta hyväntekeväisyyttä, kasvattaen useita ottolansia sekä avustaen puutteessa olevia monin tavoin. Jokaista hyvää ja kannattavaa vrytystä hän oli valmis tukemaan ja uhraamaan siihen vaikkapa viimeiset markkinsa.

Rovasti Sergei Solntsev oli yhdessä Sergei Okulovin kanssa kirkkonsa sekä heimonsa suurmiehiä. Molemmat olivat karjalaisia, suorittivat elämäntyönsä Karjalassa samoina aikoina ja tävdensivät korvaamattomasti toisiaan. Okulov oli maltillinen ja tynni ajattelija, syväkvyntäjä, usein aloitteiden tekijä. Solntsev oli nopean toiminnan mies, täytöntöön paineva voima, taistelija, joka antoi iskuja ja sai iskuja.